

ЯК ВІЙНА В УКРАЇНІ ВПЛИВАЄ НА ЕКОНОМІКУ ПОЛЬЩІ

Бардовська Дар'я Сергіївна,

здобувач вищої освіти спеціальності 071 Облік і оподаткування
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна

Анотація: у науковій роботі детально розглянуто різні економічні чинники Польщі сьогодення. Та спрогнозовано подальший розвиток економіки на майбутнє.

Ключові слова: економіка, інфляція, іммігранти, криза, мігранти, війна, пенсія.

Починаючи з 2014 року Польща прийняла приблизно 1-2 млн іммігрантів з України. Більшість із них були економічними мігрантами, які приїхали до Польщі, щоб працювати. Ця безпрецедентна для історії сучасної Польщі хвиля імміграції була спричинена високим попитом на робочу силу, відносно легкою процедурою отримання короткострокового дозволу на роботу та проживання, а також початком військового конфлікту та економічною кризою в Україні. Іммігранти цієї хвилі вирізняються тим, що шукають роботу у різних секторах не обмежуючись сільським господарством, як це переважно було раніше. Частка зайнятості в аграрному секторі впала, натомість у сфері послуг – зросла з 20% до більше ніж 50% [1].

Близько 80% українців обирають для роботи Польщу, оскільки вона залишається найбільш зрозумілою у плані роботи, економічні мігранти мають вже досвід, а також знайомих чи родичів, а сама країна є близькою культурно для українців. Ще біля 10% їдуть заробляти у Чехію, решта - в Німеччину, Голландію, Румунію, інші країни ЄС.

У жовтні 2022 року кількість виїздів до Польщі перевищує кількість повернень в Україну в середньому на 3-5 тис громадян України в день.

Більше стало виїжджати жінок працездатного віку, які цікавляться вакансіями в європейських країнах. Вони їдуть саме працювати, а не у пошуку безпечного притулку, бо часто залишають дітей вдома, для того щоб заробити.

Найбільше жінок виїжджає з Центральної та Західної України. Зараз, коли в Європі традиційно триває високий сезон виробництва на підприємствах, роботодавці мають для них різні пропозиції роботи [2].

Наразі центральною проблемою для Польщі є інфляція. У березні в роздрібній торгівлі вона уперше зросла з кінця 2000-х років до двозначного рівня - 10,9% у річному обчисленні з 8,5% у лютому. Це пов'язано насамперед з різким зростанням цін на бензин (зростання на 33,5% у річному обчисленні порівняно з 11,1% у лютому). Останній прогноз Центробанку країни передбачає, що споживча інфляція у 2022 році сягне 10,8%. У січні уряд тимчасово знизив ПДВ на газ, продукти харчування та бензин, щоб стримати зростання споживчих цін, а загальна інфляція впала до річних 8,5% у лютому з 9,4% у січні. Продовольча інфляція в Польщі, як очікується, зросте до 15% цього року через вплив зростання глобальних цін на сільськогосподарську продукцію та підвищення вартості добрив у виробництві.

Загалом польська економіка переживає тяжкі часи. Інфляція в Польщі зростає другий рік поспіль. В червні цього року тут зафіксували найвищий рівень інфляції за останні 24 роки - понад 15,6%.

Частково це наслідки внутрішніх проблем, частково пандемії коронавірусу в 2020-2022 роках. Ускладнює ситуацію війна по сусідству, зростання цін на енергоносії тощо.

Хоча безпосередні наслідки війни негативно вплинуть на зростання економіки Польщі цього року, будуть і деякі компенсаторні фактори. Уряд у Варшаві змінив фіскальну політику, знизивши ставки податку на доходи фізичних осіб, а приплив українських біженців збільшить витрати. "Державні витрати, безсумнівно, зростуть, у тому числі на освіту та охорону здоров'я. Ціни на споживчі товари та послуги у жовтні 2022 року в річному обчисленні зросли на 17,9%, а порівняно з попереднім місяцем ціни зросли на 1,8%.

У тривалій перспективі зміни, пов'язані з напливом біженців, можуть мати великий вплив на польський ринок праці. Як показує досвід 2014-2021 років, той факт, що мовні та культурні бар'єри незначні, полегшує вихід громадян України на внутрішній ринок праці Польщі. Припускається, що за дуже низького рівня безробіття у країні (3%) інтеграція новоприбулих біженців на польський ринок праці буде відносно ефективною. Зміни на ринку цього року можуть бути невеликими, адже більшість біженців з України - це діти, жінки та люди, старші 60 років, і їм потрібен час, щоб інтегруватися у ринок праці, але в середньостроковій перспективі біженці можуть мати позитивний вплив на перспективи зростання Польщі [3].

Європейська комісія зазначає, що серед іншого зростання цін на сировинні товари сприяло стійкому та помітному зростанню інфляції в останні місяці. Основними чинниками, що сприяють зросту інфляції, є високі ціни на енергоносії, дефіцит електроенергії та робочої сили, напружена ситуація з поставками. В економічному прогнозі, Єврокомісія також прогнозує рекордний рівень інфляції у 2022 році для всього ЕС і єврозони. Брюссель прогнозує, що у 2022 році інфляція досягне історичного максимуму на рівні 7,6% в зоні євро і 8,3% по всьому ЕС. У 2023 році цей показник має знизитися до 4,0% і 4,6% відповідно. Аналітики РКО ВР зазначили, що "цей рік буде відзначений високою інфляцією в ЕС, але у 2023 році буде краще". Представники банку повідомили, що "комісія прогнозує, що інфляція у Польщі у 2023 році буде найвищою серед країн ЕС" [4].

Міністр сім'ї Марлена Малонг неодноразово заявляла, що уряд працює над рішеннями, які б гарантували пенсіонерам дві додаткові виплати на рік: тринадцяту навесні та чотирнадцяту пенсію за вислугу років. Приблизно за тиждень пенсіонери отримають другу цього річ додаткову виплату – чотирнадцяту пенсію. Усе вказує на те, що це будуть останні гроші для цієї групи поляків цього року. Яка ж ситуація буде на наступний рік: яка очікувана індексація пенсій, додаткові виплати та – що не менш важливо – зростання вартості життя, сукупним показником якої є рівень інфляції. Інфляція в липні наблизилася до 16%. І, мабуть, найближчим часом буде в цих межах. На жаль для пенсіонерів, розмір індексації пенсій, відповідно до закону, визначається

двома факторами, пов'язаними зі статистичними даними минулого року: зростанням цін на споживчі товари та послуги та зростанням заробітної плати. Якщо нічого не зміниться, то з 1 січня слід очікувати індексацію пенсій приблизно на 13,5-14%. Це означає, що найнижча пенсія з нинішніх 1217,98 злотих зросте приблизно на 160-170 злотих і наблизиться до рівня майже 1400 злотих на місяць. Середня пенсія в 2023 році і з нинішніх приблизно 2400 злотих наблизиться до приблизно 2800 злотих [5].

Програма необхідних та добре підібраних державних інвестицій створює основу для розвитку польських підприємств та стабільної зайнятості працівників зі зростанням заробітної плати. Польські підприємці розуміють наміри уряду та доповнюють його дії своєю креативністю, амбіціями та працьовитістю. Така взаємодоповнюваність є гарною ознакою розвитку економіки Польщі.

Список використаних джерел:

1. Новини-політична критика. URL: <https://politkrytyka.org/2019/12/24/11-zrostannya-vvp-polshhi-zabezpechuly-ukrayinski-migranty/> (дата 24.12.2019)
2. Економічна правда URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2022/10/20/692873/> (дата 20.11.2022)
3. Економіка Польщі URL: <https://www.dw.com/uk/yak-viina-v-ukraini-vplyvaie-na-ekonomiku-polshchi/a-61447821> (дата 13.04.2022)
4. In Poland. Інформаційний портал Польщі. URL: <https://inpoland.net.pl/novosti/poland/inflyaciya-v-polshhi-u-2023-roci-bude-najjvishhoysered-kra%D1%97n-ehs/> (дата 16.07.2022)
5. Інформаційний портал Польщі. URL: <https://inpoland.net.pl/novosti/glawnoe/u-polshhi-bude-rekordna-indeksaciya-pensijj-shho-zminitsya-u-2023-roci/> (дата 18.08.2022)

***Abstract:** the scientific work examines in detail various economic factors of Poland today. But further development of the economy is predicted for the future.*

***Key words:** economy, inflation, immigrants, crisis, migrants, pension.*

Науковий керівник:

БІЛЧЕНКО О.С.,

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економічної теорії і суспільних наук
Миколаївський національний аграрний університет*